

Kampen om velferden:

– Skattepengene skal gå til velferd, ikke privat profitt

Foto: Phil Crewe/CC.

Kampen om velferden:

Rødt krever profittfrie barnehager i Oslo

Foto: Magne Hagsæter.

Boligpolitisk offensiv:

– Vi må stanse hyblifiseringa av bustadsmarknaden

Foto: Steve Hoang/CC.

LEDER:

“Kommunereformen handler om valget mellom folkestyre eller elitestyre.” BRAGE ARONSEN, REDAKTØR

RØDE TALL:

“Vi kan få et arbeidsliv der enkeltpersonforetaket erstatter arbeidstakeren.” LARS GUNNESDAL, RØDTS ANALYSEUTVALG

Brage Aronsen
brage@roedt.no
Redaktør i Rødt Nytt

Kommunereformen

LEDER

Det som skulle være regjeringas store prestisjeprosjekt - kommunereformen - har ikke blitt suksessen de mørkeblå håpet på. Forklaringen er ganske enkel: folk vil ikke ha reformen. Reformens manglende demokratiske fundament har blitt tydeligere for hver dag som har gått. En rekke kommuner har motsatt seg sammenslåing, og siste opptelling viser at vi kan gå fra dagens 428 til rundt 380 kommuner. Det er langt flere enn de 100 storkommunene regjeringa ønsker seg. En undersøkelse avisa Nationen har utført, viser at kommunene har brukt store ressurser på kommunereformen. To av tre ordførere mener de ikke har fått noe igjen for slitet og pengene.

De mørkeblå begrunner forslaget om kommunereform med et ønske om å skape bedre tjenester for folk flest. Men henger det egentlig på greip? Direktør Petter Furulund i NHO Service sa til Klassekampen i april 2014 at «Små kommuner gjør det vanskelig å tjene penger på å drive velferdstjenester. Større kommuner gir bedre muligheter for private velferdsbedrifter». Dette sitatet har nok vært en vekker for mange lokalpolitikere landet rundt som ikke ønsker å bidra til den pågående raseringa av velferdsstaten.

I et langstrakt land som Norge med store avstander er vi avhengig av et fungerende lokaldemokrati og kort vei til offentlige instanser. At folk har anledning til å påvirke sin egen hverdag, at de føler at de blir hørt, og at de får hjelpen de trenger der de bor, er avgjørende for å hindre avfolking og økt polarisering mellom distriktene og storbyene. En sammenslåing av dagens 428 kommuner til langt færre storkommuner vil skape større avstand mellom innbyggerne og den politiske ledelsen.

I Rødt ser vi med bekymring på dagens utvikling mot en profesjonalisering av politikken. Vi får stadig flere heltidspolitikere og dermed stadig færre politikere som kjenner hverdagen til folk flest. Økt sentralisering vil være et skritt i feil retning. Vi har fortsatt rundt 10.000 mennesker som er folkevalgte på ulike nivå i Norge. Det er en stor styrke for demokratiet vårt at så mange deltar i politikken der de jobber og bor. Dette vil vi miste dersom regjeringa får det som den vil.

Det avgjørende slaget om norsk lokaldemokrati vil stå foran stortingsvalget i 2017. Da får befolkningen igjen muligheten til å si sitt og ta valget mellom folkestyre eller elitestyre.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgever: Rødt
Dronningengs gate 22
0154 Oslo

Slik ender dine skattepenger i velferdsprofitørenes lomme

Vil stoppe velferdsprofitørene: Partisekretær i Rødt, Mari Eifring. Foto: André Løyning.

FORSKJELLS-NORGE

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Velferdsprofitørene er den største trusselen mot velferdsstaten slik vi kjenner den, fastslår partisekretær i Rødt, Mari Eifring.

De siste årene har det blitt et stadig mer snakk om velferdsprofitører i den politiske debatten. Vi ba partisekretær Mari Eifring forklare hva velferdsprofitører er og hvorfor Rødt er så opptatt av å bekjempe dem.

– Velferdsprofitører er privateide selskap som tjener penger på velferdstjenester som tradisjonelt har vært drevet av det offentlige. Alt fra skoler og barnehager til sykehjem og asylmottak har blitt butikk fordi politikerne tillater forretningsfolk å konkurrere med det offentlige. Men det er viktig å skille mellom private kommersielle og private ideelle aktører. Rødt er ikke mot at aktører som Kirkens Bymisjon skal få drive rusomsorg eller at Norsk Folkehjelp skal få drive asylmottak. Vi er mot de aktørene som har profitt som mål og som tjener seg rike på en forretningsmodell som innebærer å presse de ansattes lønn, pensjon og arbeidsvilkår ned, sier Eifring.

Hvem er de og hvordan jobber de?

Ordet velferdsprofitører fikk for alvor fotfeste i den politiske debatten etter at Linn Hernings bok *Velferdsprofitørene* (Manifest) kom ut i fjor. I boka beskriver forfatteren hvordan en liten gruppe forretningsfolk har klart å bygge seg opp store formuer på å spise seg inn i velferdssektoren. Velferdsprofitørene holder ofte en lav profil, men klarer likevel å manipulere den offentlige debatten til sin egen fordel. Eifring etterlyser større fokus på hvem det er som blir rike på skattebetalernes penger som skulle gått til velferd.

– Vi kan ikke snakke om velferdsprofitørene som ansiktsløse størrelser. De er virkelige

personer med høyst virkelige allierte blant politikerne. Jeg er opptatt av at folk i Norge vet hvorfor flyktningekrisa er lønnsom for Adolfsen-brødrene. Jeg er opptatt av at folk kjenner til barnehagekongen Ben Harald Eidissen og hans fortid som Høyre-politiker. Og jeg er opptatt av at folk vet hvordan Løvenskiold-brødrene omgikk utbytteforbudet som gjelder for privatskoler, og samtidig krevde ulovlig mye betalt i skolepenger av Westerdals-elevne.

Velferdsprofitørene hevder stadig vekk at de ikke tar ut utbytte. Likevel vokser formuene til eierne år for år. Hvordan kan det ha seg?

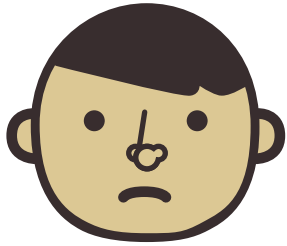
– Å ta ut utbytte er den «gamle» måten å hente ut overskudd fra et selskap på. Det foregår typisk ved at et aksjeselskap overfører deler av overskuddet til eierne. Men det at velferdsprofitørene ikke tar ut utbytte betyr bare at de har funnet nye metoder for å hente ut penger på. Noen av metodene som brukes er fullt lovlig og noen er ulovlige. Det er tallrike eksempler på velferdsprofitører som jukser med fellesskapets midler for egen vinning.

– En av metodene er internfakturering og handel med tilknyttede selskaper. Ofte settes det opp komplekse selskapsstrukturer for å hente ut penger på mer eller mindre lovlig vis. Mange av selskapene som benytter denne metoden gjemmer dessuten formuen bort i skatteparadis. En annen metode som brukes hyppig er å oppgi flere brukere enn selskapet har og slik utløse mer statsstøtte enn de skulle ha fått.

– Nylig fortalte Utdanningsnytt om hvordan styret i Krikane barnehage AS i Sykkylven kommune har tatt ut mer enn 3 millioner kroner i styrehonorarer siden 2008. Styret i den private barnehagen, som tilfeldigvis er de samme som eierne, tar dermed ut mer i styrehonorar i året enn styret ved Norges største universitet, NTNU.

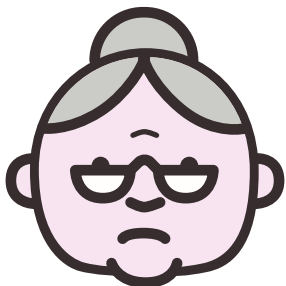
Rødt ønsker profittfri velferd

Rødt er det eneste av de politiske partiene som går

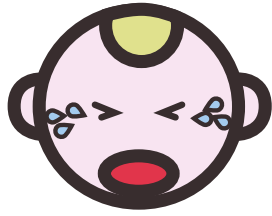
RIKE PÅ FLYKTNINGEKRIKA

Brødrene Kristian og Roger Adolfsen har tjent seg rike på flyktningekrisa gjennom selskapet Hero Norge AS. Skatteliste viser at brødrene lå i inntektstoppen blant de 50 personene med høyest inntekt i 2014. Pengene som har endt opp i brødrenes lommer kunne i stedet vært brukt på tiltak for å bedre livskvaliteten til asylsøkerne som bor på mottak i dag. Selv om de er mest kjent som asylbaroner er brødrene Adolfsen også involvert i hotellbransjen, eiendom og barnevern-institusjoner.

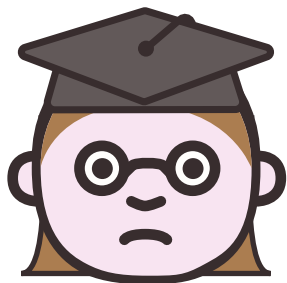
BRUKTE OVERSKUDD PÅ UMLEIEHYTTER

Gjennom sine investeringsselskap eide grunnleggerne av Unicare, Una Aas og Tom Tidemann, opprinnelig henholdsvis 40 og 60 prosent av aksjene i Unicare Holding. Selskapet eier Unicare Omsorg som igjen driver seks sykehjem og hjemmetjenester i alle Oslos 15 bydeler. I 2013 og 2014 solgte de seg ned. Nettstedet Fri Fagbevegelse fortalte i fjor hvordan Una Aas brukte en del av selskapets overskudd til å kjøpe utleieleiligheter på Trysil. Samtidig fikk ikke de Unicare-ansatte en krone i det sentrale lønnsoppgjøret i fjor. Til sammenligning fikk hjelpepleiere i kommunale sykehjem i Oslo et sentralt tillegg på 7200 kroner.

KJØPTE NORD-NORGES DYRESTE LEILIGHET

Den tidligere Høyre-politikeren Benn Harald Eidissen og to av hans ungdomskamerater fra Unge Høyre har blitt rike på barnehager, eldreomsorg og pasienthotell. Eidissen startet interesse- og arbeidsgiverorganisasjonen Private Barnehagers Landsforbund og har drevet strategisk lobbyvirksomhet for sine interesser i mange år. Det store gjennombruddet kom med SV-statsråd Kristin Halvorsens barnehagereform i 2005. I 2014 kunne NRK fortelle at Eidissen hadde kjøpt Nord-Norges dyreste leilighet for 25 millioner kroner.

LURTE STATEN - OG ELEVENE

Brødrene Peder og Nicolai Løvenskiold har blitt rike på privatskolen Westerdals. Høsten 2014 dokumenterte Dagens Næringsliv hvordan brødrene gjennom en kreativ og komplisert eierskapsstruktur klarte å hente ut over 100 millioner kroner i kjølvannet av fusjonen mellom Westerdals, Norges Informasjonsteknologiske Høgskole og Nordisk Institutt for Scene og Studio - til tross for det gjeldende utbytteforbudet for privatskoler. I tillegg ble det klart at Westerdals i en årrekke hadde tatt ulovlig høye semesteravgifter av elevene. I mai i år tok Økokrim ut siktelse mot skoleledelsen og eierne.

inn for profittfri velferd over hele linja.

– Ikke bare høyresida, men også den rødgrønne regjeringa med Ap, SV og Sp har vært med på å åpne for velferdsprofitorer når de har hatt muligheten til å si nei. Barnehagereformen var på 2000-tallet SVs store seier, men den åpnet også slusene for de kommersielle barnehagene for fullt, sier Eifring.

– Vi tror folk flest ønsker at skattepengene skal gå til velferd og ikke til privat profitt. Når

velferdstjenestene blir butikk vil forskjellene øke. Det er erfaringa fra de fleste land som har gjennomgått samme privatiseringsregime som vi ser konturene av i Norge nå. Derfor går Rødts lokallag over hele landet ut på gater og torg 22. oktober for å aksjonere for en profittfri velferd. Aksjonen blir første oppkjøring mot en valgkamp som kommer til å dreie seg om kampen mot forskjells-Norge og for fellesskapsløsninger, avslutter partisekretæren.

RØDT Norge RUNDT

ØSTFOLD:

Bekymret for lokal-demokratiet

Erfaringer fra en rekke byutviklingsprosjekter i Moss har fått bystyreprerentant Eirik Tveiten til å stille spørsmål ved lokaldemokratiet i byen.

– Det er ytterst uheldig at byutviklingen i dag styres av politikere med personlige ambisjoner. På meg så ser det ut som enkelte bruker prosjektene for å vise sentrale myndigheter og politisk toppledelse at det er beslutningskraft. Altfor mye makt er i dag samlet hos alt for å personer, sier han til Moss Avis.

NORDLAND:

Ønsker kortere avstander i nord

Varaordfører i Bodø, Synne Høyforsslett Bjørnbæk, sier til avisa Nordland at det er viktig å tenke framover på hvilke næringer som kan utvikles videre i fylket.

– Det er også viktig med gode samferdselsløsninger i Nord-Norge. Å korte ned avstandene har mye å si både for befolkningen og for folk som skal etablere seg her.

TELEMARK:

Sa nei takk til sammenslåing

Kommunestyret i Kragerø sa før sommeren nei til kommunesammenslåing og samlet seg om formuleringer satt sammen av forslag fra Frp og Rødt.

– Reformen om kommunesammenslåing har ikke slått godt an hos innbyggerne, sier varaordfører Charlotte Therkelsen Sætersdal til kragerø Blad Vestmar.

VEST-AGDER:

Skuffet over miljøpartiene

Halvor Fjermeros i Rødt Kristiansand er skuffet over Venstre og MDGs støtte til en foreslått bymiljøpakke i kommunen. Pakken innebærer blant annet fire felt vei med ekstra sykkelekkspressevei over et av byens viktigste byområder, samt økte bompengavgifter.

– Vi kan skape et fantastisk senter på Gartnerløkka som blir en magnet for kollektivtrafikk og får folk til å velge buss. Det er mye bedre enn å rasere denne viktige delen av byen til fordel for biler, sier han til Fædrelandsvennen.

RØDE TALL

Lars Gunnesdal er samfunnsøkonom i Manifest Tankesmie og medlem av Analyseutvalget i Rødt.

Den digitale løsarbeider

Hvis man leser de mange oppslagene i næringslivspressen, kan man lett få inntrykk av at «delingsøkonomien» er fremtiden, og at alle med motforestillinger mot utviklingen er umoderne og bakstreverske. Bak det upresise begrepet «delingsøkonomi», finner vi imidlertid et utall ulike aktører, som grovt sett kan deles i to hovedkategorier: De ikke-kommersielle og de kommersielle. Av disse er det de ikke-kommersielle som ligger tettest opp til faktisk «deling». Hvis man har en ting, eller utfører en tjeneste, og tar betalt for det – burde det åpenbare ordet man bruker være enten «leie» eller «selge». Likevel har kommersielle virksomheter klart å få ord på seg for å være en del av «delingsøkonomien».

Suksessen til selskaper som Uber består delvis i at teknologien lar dem skumme fløten fra det produktive arbeidet som de mange oppdragstakerne står for. Men de baserer seg ikke bare på teknologiske nyvinninger. Eierne av de største selskapene i det man heller burde kalle koblingsøkonomien, har blitt noen av verdens rikeste på grunn av en velkjent modell: å unngå bedriftsskatt og avgifter, samt å fraskrive seg enhver form for kostbart arbeidsgiveransvar.

Dersom digital koblingsvirksomhet får bre om seg, vil vi få et arbeidsliv der enkeltpersonforetaket og løsarbeideren tar over rollen som arbeidstakeren i en bedrift har i dag. Denne utviklingen i retning av et «fleksibelt arbeidsmarked» har blitt fremstilt som uproblematisk og til og med «moderne». Mye tyder imidlertid på at det vil kunne ta oss tilbake til forholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver for 150 år siden. Den gang var det veven, og etter hvert symaskinen, som var redskapet for lavtlønnede kvinner som jobbet hjemme i sin egen stue. I dag er det erstattet med smarttelefon, pc eller personbil.

For tiden pågår en rekke rettsaker mot teknologiselskaper i USA. Og i byer som Berlin, San Francisco og New York har man vært tidlig ute med å tvinge selskaper som Uber og Airbnb til å betale skatt og bøter, og man har møtt aktørene med lovforbud og kraftige restriksjoner. Også her hjemme møter de nye tjenestene økende motstand med krav om nye reguleringer. Imidlertid ser det ut til at regjeringen ikke har hastverk. Til nå har de nøydt seg med sette ned et utvalg. Selv om aktører som Uber allerede har eksistert i flere år.

De kommende årene vil teknologisk utvikling og automatisering skape omveltninger i mange bransjer, og det er i all hovedsak positivt og produktivitetsfremmende. Det forutsetter imidlertid at myndighetene sørger for at de nye aktørene følger de samme spillereglene som i det norske arbeidslivet forøvrig. Hvis ikke sitter vi igjen med at det virkelig «innovative» blir at alt ansvar for produksjon og salgsinntekter legges hos enkeltpersonen, som går og venter på oppdrag fra en app – uten sikkerhet i form av ansettelseskontrakt, sikre inntekter og ordinære pensjons- og trygderettigheter.

Barnehage, ikke butikk

Omsorg eller business: Rødt ønsker stopp i kommersielle barnehager. Foto: YAY Micro.

BARNEHAGE

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Barnehage skulle ikke bli en måte å skape millionærbedrifter på. Det er en skikkelig uetisk måte å tjene penger på, sier Eivor Evenrud.

Evenrud er nestleder av Kultur- og utdanningskomiteen i Oslo bystyre, der hun representerer Rødt.

– Vi gikk til valg på å stoppe velferdsprofitørene, og barnehagesektoren er et av områdene der profitt på velferd har bredd om seg de siste årene, sier Eivor Evenrud og nevner Norlandia, Læringsverkstedet og Espira som eksempler.

Pengene må komme barna til gode

Etter forrige valg satt Rødt ingen flere kommersielle barnehager som vilkår for å støtte det rødgrønne byrådet i Oslo. I samarbeidsavtalen mellom Rødt og byrådspartiene går det fram at alle nye barnehager skal drives av kommunen eller private, ideelle aktører.

Senere har kommuneadvokaten i Oslo kommet til at kommunen ikke har lov til å tillate ideelle barnehager samtidig som de stenger ute kommersielle, og byrådspartiene har fått kalde føtter. Når samarbeidsavtalen nå ser ut til å ryke, understreker Evenrud at det er viktig å holde på kravet om ikke-kommersielle barnehager.

– Hvis byrådet gir tilskudd til flere kommersielle barnehager som ikke har vedtektsfestet at all tilskudd skal komme barna til gode, må vi anse avtalen som brutt. Det vi spør om er hva samfunnets penger skal gå til. Hva tenker vi om de minste i barnehagen, hvordan tar vi vare på dem? Pengene til barnehage er bevilget til dette og skal komme barna til gode, sier Evenrud.

Hun viser til at ett- og toåringene trenger ekstra mye voksenkontakt. Når velferdsprofitørene får forsyne seg, blir det mindre til oppfølgingen av barna.

– Det er nesten ikke politikk en gang. Synd at man behøver å debattere om det er greit – det er så ureit!

Står på kravet

Rødt-leder Bjørnar Moxnes opprettholder kravet om full stans i etablering av kommersielle barnehager.

– Til forskjell fra hva Espira og Norlandia har vært vant til, så er Rødt et parti som ikke

Bystyrerepresentant: Eivor Evenrud. Foto: Christopher Neumann Ruud.

bøyer unna og svikter velgerne våre bare fordi de kommersielle aktørene truer med en rettssak. Hvis disse selskapene slutter å drive barnehager med kommersielle motiver, vil de få tilskudd fra Oslo kommune som enhver annen ideell aktør. Da vil de samtidig vise at deres viktigste hensyn er barnas beste, ikke egen profitt, påpeker Moxnes.

Evenrud mener barna ikke er tjent med en kommersiell eier som hverken har daglig kontakt med virksomheten eller barna.

– Tenk på Carl I. Hagen som satte likhetstegn mellom det å drive barnehage og det å drive skobutikk. Det er kanskje sånt man kan si hvis man ikke er kjent med barnehagen og hvordan ting foregår der. Et hovedpoeng er selvfølgelig at skobutikken ikke får fullfinansiert driften av kommunen.

Hun har selv jobbet som barnehagelærer i flere år.

– Som ansatt merker jeg godt forskjellen på hvor mange barn som er på avdelingen. Det vil påvirke barna om det er to ekstra barn der.

Med flere barn og større enheter øker lønnsomheten for velferdsprofitørene. I Oslo har Espira en småbarnsavdeling med 14 barn i stedet for tolv som det ville vært i en kommunal barnehage som følger bemanningsnormen. To ekstra barn på hver av fire avdelinger gir rundt halvannen million mer i offentlig tilskudd.

– Det er greit å stille samme gode og nødvendige kvalitetskrav til alle som driver barnehager. Men det ville være mye enklere å si at alt som blir gitt av tilskudd til barnehage skal gå til det – og ikke noe annet. Da er de som driver faktisk nødt til å bruke mer ressurser på barna gjennom å ha flere folk på jobb.

Tar grep mot hyblifisering i Gjøvik

Offensiv: Rødt Gjøvik har laga ei rekkje krav som skal motverke hyblifisering av kommunen. Foto: Steve Hoang/CC.

BOLIGPOLITIKK

Magne Hagesæter magne.hagesater@gmail.com

I Gjøvik går Rødt til harde grep mot hyblifiseringa av bustadmarknaden.

– Vi har kartlagt alle hyblar i Tongjordet og utforma ei rekkje krav som skal avgrense vidare hyblifisering, seier varaordførar og mangeårig Rødt-politikar i Gjøvik Finn Olav Rolijordet.

– Vi har hatt ein høgskule her i mange år. Då den fusjonerte inn i NTNU frå 1. januar vaks talet på studentar radikalt. Det er eit stort etterslep på hybelbygging i regi av studentsamskipnaden og i regi av kommunale initiativ. Det finst heller ikkje private som bygger ordinære hyblar. Dette opnar opp for at folk kjøper ordinære bustadar og bygger om til hybelhus, ofte utan å melde frå til kommunen. Om lag 90 prosent av omgjorte bustadar vert ikkje meldt inn, seier Rolijordet.

– Einebustadar blir gjort om til hyblar. Ofte blir gamle tomannsbustadar gjort om til fire til seks hyblar. Eigarane let det samstundes forfalle. No finst det ein svært lukrativ marknad for ombygging til hyblar, seier Rødt-politikaren.

Hybelregister

Kva tiltak går de inn for?

– Vi krev at kommunen skal opprette eit register der alle hybelhus skal vere registrerte, jamfør plan- og bygningslova. Ein hybel skal bli definert som ei bueining. Huseigarar må betale renovasjonsavgift per hybel, ha eigen biloppstillingsplass og ha eigen vassmålar. I tillegg vil vi ha inn eit krav om årleg brannsikkerheitsvurdering. Dette er forslag som har brei støtte og som vi ventar blir samrøystes vedteke, seier Rolijordet sjølvikkert.

– Vi er òg i ferd med å formulere eit forslag som krev eit visst vedlikehald. Noko meir kontroversielt er budsjettforslaget vårt om å kategorisere hybelhus som næringsbygg og auke eigedomsskatten for desse, saman med fjerning av denne for sosialbustadar, legg han til.

Bygger nye hyblar

– Tar vi grep om behovet til studentbustadar gjennom vanlige hyblar, så kveler ein behovet for hyblifisering, seier Rolijordet.

Rødt-politikaren løftar fram fleire døme på planar for å skaffe fleire ordinære bustadar i

Varaordfører: Finn Olav Rolijordet. Foto: Rødt Gjøvik.

kommunen:

– På tomta til gamle brannstasjon i Gjøvik skal det no bli bygga 80 eittroms utleigebustadar av ein entreprenør i Gjøvik tilpassa behovet i hybelmarknaden. Dette ønskjer vi meir av. Det ligg òg inne planar om det bustadar i kommunal regi. Vi har eit tett samarbeid med studentsamskipnaden og saman har vi no lagt grunnlaget for eit bygg med 150 studenthyblar i regi av SiT.

– Vi ønskjer òg at kommunen gjennom det ikkje-kommersielle byggelaget Gjøvik Boligstiftelse tar initiativ til å bygge eittroms bustadar. Det passar dei studentane som vil kjøpe ei leilegheit dei fire åra dei er her. Samstundes må ein regulere marknaden så godt det er mogleg. Kommunen bør vere tøffare mot spekulantar som ikkje føyer seg etter lovar og reglement.

Rolijordet er klar på at ein del av løysinga er fleire midlar til studentskipnaden:

– Dagens utbygging på 2000 studentbustadar i året er for lite. Vi støttar opp under AUF sitt krav til Arbeidarpartiet om å gå til val på 5000 nye studentbustadar årleg.

Kollektiv arbeidsgruppe

Korleis har de gått fram for å kartlegge hyblifiseringa?

– Det har vore eit kollektiv arbeid. Vi har hatt ei arbeidsgruppe på 7-8 medlemmar frå denne bydelen som har gjort kartlegginga og utarbeida krava. Eg kjenner godt min eigen bydel, så det var rimeleg lett å kartlegge kva hus som er gjort om. Vi har gått gatelangs og telt og sjekka tilbodet på Finn.no. Kartlegginga viste eit omfang på 35 ombygde hus i denne bydelen som har 800 husstandar fordelt på blokker, rekkjehus og ein- og to-mannsbustadar. Omfanget overraska oss, seier varaordføraren.

Varaordfører: Charlotte Therkelsen Sætersdal. Foto: Elin Frisch Selås.

På linje med grasrota

ARBEIDSLIV

Tiril Vold Hansen tirilvoldhansen@gmail.com

Rødt Telemark har inngått en unik samarbeidsavtale med Fagforbundet. Den vil få betydninger for framtidens arbeidslivspolitik, mener varaordfører Charlotte Therkelsen Sætersdal.

Rødt Telemark har i lang tid hatt et godt samarbeid med Fagforbundet i samme fylke. Nå er dette samarbeidet formalisert i en avtale, der blant annet forsvar av arbeidsmiljøloven og nei til privatisering står sentralt. Charlotte Therkelsen Sætersdal, Rødts varaordfører i Kragerø, er svært fornøyd med avtalen.

– Avtalen er en anerkjennelse av å være en god samarbeidspartner for grasrota i arbeidslivspolitikken, Fagforbundet. Dette viser at vi har en god og konsekvent politikk. Her tror jeg vi er best i klassen når det gjelder privatisering, som vi har gitt et definitivt nei til. Gang på gang har velferdsprofitørene vist at når det skal tjenes penger på velferd, får de som jobber med det dårligere lønn og arbeidsvilkår.

Sætersdal poengterer videre at samarbeidsavtalen betyr mye for begge parter:

– Det er godt arbeidsverktøy for Rødt, fordi vi med en stor fagorganisasjon i ryggen kan få større gjennomslag for arbeidslivspolitikken vår. For fagforbundet er samarbeidet en måte å få løftet arbeidspolitiske spørsmål inn i flere politiske fora. Slike avtaler vokser ikke ut av ingenting. Det er tvert imot et resultat av godt samarbeid mellom de lokale laga i Rødt og Fagforbundet – nedenfra og opp.

– Det starta med at lag som Rødt Notodden og Rødt Kragerø søkte råd fra sine lokale fagforbund. Dette gjorde at Rødt fikk anerkjennelse her, som seinere har forplanta seg oppover.

Når partier vinner valg kan de lett ende i skvis mellom rollen som arbeidsgiver og forsvarer av god arbeidspolitikk, mener Sætersdal.

– Å være parti med arbeidsgiveransvar handler først og fremst om at man erkjenner at man har det, og det har vi gjennom flere år med blått styre i Kragerø sett bli oversett.

Hun trekker oppgitt fram et eksempel der ansattes lønspauser ble til en budsjettpost det kunne kuttes i. Mot dette står Rødt i posisjon.

– For Rødt handler arbeidsgiveransvaret om å tilrettelegge for ansattes påvirkningskraft. Dette har vi tatt på alvor blant annet gjennom å sikre møte og talerett i alle hovedutvalg i kommunen. Sætersdal er overbevist om at de mange store utfordringer i arbeidslivspolitikken framover er avhengig av et godt samarbeid med grasrota i arbeidslivet.

Cartagena: Åsted for fredsavtalen mellom regjeringa og FARC.
Foto: Alexander Schimmeck/CC.

Multinasjonale selskaper risikerer terrortiltale i Colombia

En rekke multinasjonale selskaper risikerer terrortiltaler i kjølvannet av fredsavtalen mellom den colombianske regjeringen og den venstreorienterte FARC-geriljaen. Det melder det danske nettstedet modkraft.dk.

Til sammen 57 selskaper, deriblant giganter som Coca Cola, BP og bananfirmaet Chiquita, er anklaget for å ha støttet den høyreorienterte paramilitære gruppen Autodefensas Unidas de Colombia (AUC) og ha brukt leiemordere mot fagforeningsledere. AUC var oppført på terrorlistene til USA og EU da den eksisterte.

Som en del av fredsavtalen mellom regjeringa og geriljaen skal et nyoppretta, uavhengige colombiansk rettssystem behandle anklagene mot selskapene. Rettssystemet blir utformet etter internasjonale normer med internasjonalt anerkjente dommere, fordi Colombias rettssystem er kjent for utstrakt korrupsjon. I tillegg til saken mot de multinasjonale selskapene, venter en lang rekke saker om overgrep mot sivilbefolkningen i løpet av den 52 år lange krigen.

Fredsavtalen blir formelt undertegnet av president Juan Santos og FARC-leder Timoleón Jiménez i den nordcolombianske byen Cartagena 26. September. Avtalen skal deretter opp til folkeavstemning i Colombia 2. Oktober.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Førstesekretær i LO: Peggy Hessen Følsvik. Foto: Jokke Fjeldstad.

Ledighetskrise ikke over

De siste tallene for registrert arbeidsledighet viser fortsatt høy ledighet, selv om antallet helt arbeidsledige gikk noe ned fra juli. Summen av antallet helt ledige og på tiltak har holdt seg rimelig stabil de siste månedene. Arbeidsledigheten er fortsatt konsentrert om Vestlandet. Dette sier LO i en pressemelding.

– Arbeidsledigheten er stabilt svært høy. Sysselsettingen faller, antall mennesker i arbeid har sunket med 7.000 personer i år, mens befolkningen øker med 40.-50.000. Dette er alvorlig, sier LOs førstesekretær Peggy Hessen Følsvik.

– Dette viser at regjeringens politikk, med skatteuttak til de rikeste som den største enkeltprioriteringen, ikke får folk i arbeid. Tvert imot, legger hun til.

Nasjonalregnskapstallene bekrefter at sysselsettingen er blitt redusert så langt i år, noe som understreker LOs bekymring om svekket inkluderingsgrad. Befolkningen vokser, mens antall jobber går ned.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Popvenstre: Over tusen deltakere kom for å høre debatter og konserter under Rødts festival i Kubaparken.
Foto: Anja Ariel Tørnes Brekke.

Popvenstre ble en knallsuksess

Over tusen besøkende tok turen til Kubaparken i Oslo da Rødt inviterte til festival 27. august.

– Målet med Popvenstre var å skape et politisk rom for dem som ikke lar seg friste av tradisjonell møtevirksomhet. Vi bytta ut protokoll og pulverkaffe med parkhygge og gitarforsterkere, og vi opplevde at det ble en kjempesuksess som ga mersmak hos mange, sier nestleder i Rødt og festivalgeneral Marie Sneve Martinussen.

– Jeg tror bredden i programmet var en viktig årsak til at så mange tok turen til festivalen. Popvenstre ble noe mer enn en utendørs konferanse. Deltakerne fikk ta del i en rekke spennende debatter og bokbad, vi hadde teater, høyaktuelle band som spilte konserter, og ikke minst et eget barneprogram. Mange har lengtet etter en slik arena for kultur som vil noe mer enn bare å underholde, sier Sneve Martinussen.

– At vi hadde internasjonale trekkplastre som amerikanske Bhaskara Sunkara, Pablo Bustinduy fra Spania og Kajsa Ekis Ekman fra Sverige gjorde nok også sitt for at mange kom på festivalen. Og det ble jo også noen veldig spennende debatter.

Nestleder i Rødt: Marie Sneve Martinussen.
Foto: André Løyning.

Blir det ny festival til neste år?

– Etter den overveldende positive responsen vil vi absolutt jobbe for å få til det. Det vil imidlertid kreve mer solid finansiering og flere bidrag fra ulike støttespillere som ser viktigheten av en slik festival.

Vil du bidra til at Popvenstre gjentas i 2017? Sett inn noen kroner på konto: 7878 05 75416 eller vipps oss på Vipps-nummer 10303. Merk betalingene med 'Popvenstre'.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Leger trenger kollektivt vern mot uforsvarlig arbeidstid

– Rødt støtter Akademikernes krav om å beholde kollektiv rullerende turnus, sier Ingeborg Steinholt.

Akademikerne er i streik etter at forhandlinger med arbeidsgiverforeningen Spekter brøt sammen i begynnelsen av september. I det første streikeuttaket ble 194 medlemmer ved Oslo universitetssykehus, Sykehuset Østfold, Helse Bergen, Helse Stavanger og Finnmarkssykehuset tatt ut.

– Dette er en streik som angår langt flere enn bare legene, sier Ingeborg Steinholt. Hun er fylkestingsrepresentant for Rødt i Nordland og selv nyutdannet lege.

– Mange andre yrkesgrupper vil kjenne seg igjen i frykten for at arbeidstid blir overlatt arbeidsgivers styringsrett. Individuelle avtaler, som Spekter ønsker, vil også gjøre det vanskeligere for tillitsvalgte å kontrollere at helsepersonell ikke ender med uforsvarlige vakter. Derfor bør prinsippet om kollektive arbeidstidsordninger inn i tariffavtalen.

Fylkestingsrepresentant: Ingeborg Steinholt. Foto: Brage Aronsen.

– Leger og annet helsepersonell trenger et kollektivt vern mot uforsvarlig arbeidstid. Slitne leger er farlige leger. Derfor støtter vi streiken og håper Akademikerne vinner fram med kravet om å beholde kollektiv rullerende turnus, sier Steinholt.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Raser mot ny fraværsgrense

Sier fra: Norske elever protesterer mot de nye fraværsreglene utafor Stortinget 24. april. Foto: Anja Ariel Tørnes Brekke.

RØD UNGDOM SKOLE

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Mange ungdommer går nå på skolen med en klump i magen og tungt hjerte. Til tross for massiv elevmotstand og løfter fra Ap og SV om stoppe den, er den nye fraværsgrensa på 10-15 prosent innført.

Elevopprøret mot Høyres forslag om en ny fraværsgrense så en stund ut til å føre fram. AUF gikk høyt på banen og lofte elevene at moderpartiet ville stoppe forslaget. Så snudde Arbeiderpartiet. I juni ble Høyre, Fremskrittspartiet, Sp og Ap enige om et kompromiss da saken ble avgitt fra utdanningskomiteen, og dermed ble det flertall for den nye ordningen. Nå begynner konsekvensene å vise seg.

Frykter for vitnemålene

Eleah Sophie Fure og Eirik Wichstad fra Bergen Rød Ungdom forteller hvordan mange elever er redde for å miste muligheten til å oppnå vitnemål ved å være uheldig og få en forkjølelse. De opplever at flere av elevene bringer med seg høstsnuen inn i klasserommet og smitter flere.

– Fraværsgrensa har vært en gjenganger i samtalen rundt lunsjbordene på skolen. Noen har allerede oversteget 5 prosent i to-timersfaget kroppsøving, og frykter for det videre skoleåret. Som om ikke skoleåret oppleves langt nok fra før, er det allerede mange elever som har mista troen på at de klarer å overholde fraværsgrensa ut skoleåret, og sliter med å se for seg et fullstendig vitnemål, sier Wichstad.

Skaper helsekaos

Frustrasjonen deles av flere. De siste ukene har vi kunnet lese at flere og flere legekontorer blir nedrent av ungdommer med døgnvirus eller milde sesongsykdommer som er livredde for å overstige 10-prosentgrensa. Dagbladet beskriver det som et kaos. Den nye ordningen legger press på legenes ressurser og har resultert i at alvorlig syke pasienter blir fortrent. Legeforeningen sier at de vil gi foreldrene mulighet til å attestere sykdom, noe kunnskapsministeren nekter å gå med på.

Kritisk: Eirik Wichstad i Begen Rød Ungdom er kritisk til fraværsgrensa. Foto: Henrik Madsen.

FAKTA OM FRAVÆRSGRENSA

- Hvis en elev har mer enn 10 prosent udokumentert fravær i et fag, vil eleven som hovedregel ikke ha rett til karakter.
- Om eleven har mellom 10 og 15 prosent udokumentert fravær og årsaken gjør det klart urimelig at eleven ikke skal kunne få karakter, kan rektor bestemme at eleven likevel får karakter.
- Fraværsgrensa gjelder timefravær i enkeltfag, ikke elevenes totale fravær.

– For mange oppleves fraværsgrensa som et anker – prestasjonsmessig – i en ellers målstyrt og testpreget skolehverdag. Mye av grunnen til at fraværsgrensa har vakt så stort engasjement blant elevene, tror jeg dreier seg om at regelen er så rigid. Når elevenes tilstedeværelse i undervisningen går foran hensynet til elevenes velvære og prestasjoner i faget, ikke minst elevens innstilling til det å gå på skolen, har kunnskapsministeren misforstått noe grunnleggende, sier Wichstad.

Han understreker at selv om elevbevegelsen har roet seg under sommerferien og den organiserte motstanden ligger på stedet hvil en stund, så kan regjeringen vente at elevene kommer til å ta opp kampen utover høsten.

Leder i Rød Ungdom: Linn-Elise Øhn Mehlen. Foto: Christopher Neumann Ruud.

Internasjonal kamp for abortrettigheter

RØD UNGDOM FEMINISME

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Under årets sommerleir samla Rød Ungdom inn 10.000 kroner til den internasjonale organisasjonen Women on Waves. Nå har Rød Ungdom invitert organisasjonen til Globaliseringskonferansen.

I over 10 år har Women on Waves hjulpet kvinner fra land med strenge abortlover med å få utført aborter lovlig og trygt i internasjonalt farvann.

– Women on Waves har reist rundt med skipet sitt, som inneholder en spesialbygd klinikk, og tilbudt informasjon, rådgivning, prevensjon og trygge aborter på sjøen utenfor land som Irland, Polen, Portugal og Spania. Kampanjen i Portugal førte til legalisering av abort i 2007, forteller RULeder Linn-Elise Øhn Mehlen.

Hun etterlyser et større internasjonalt solidaritetsfokus i kvinnebevegelsen.

– Retten til selvbestemt abort står heldigvis sterkt i Norge, men de siste par årene har vi sett flere forsøk på å uthule denne retten her til lands. Først kom forslaget om reservasjonsrett for leger som ikke ønsker å utføre aborter i 2014. Så foreslo KrF tidligere i år å innføre en obligatorisk refleksjonstid, eller en såkalt skamdag for alle som vil ta abort. Begge disse angrepene ble slått tilbake av kvinnebevegelsen, men i mange land er det ikke fullt så enkelt.

– En trenger ikke å dra lenger enn til Irland eller Polen før en finner en helt annen virkelighet med strenge abortrestriksjoner. I USA har det blitt så ille at det er tilnærmet umulig å ta abort i visse deler av landet. Tendensen i mange land er at kvinner får mindre frihet over sin egen kropp, ikke mer, sier Mehlen.

Women on Waves opplever også økt press. Organisasjonen har blant annet opplevd at nettsidene deres har blitt blokkert i enkelte land.

– Gjennom innsamlinga har vi etablert et forhold til Women on Waves som handler om mer enn bare å lære av deres erfaringer. Vi ønsket å gi dem en håndfast, praktisk støtte, forteller Mehlen. Sammen med Latin-Amerikagruppene og Kvinnefronten arrangerer Rød Ungdom møtet *The War on Women* under årets globaliseringskonferanse. En av innlederne er Hazal Atay fra Women on Waves.

– På dette møtet vil vi sette fokus på hvordan kvinners rettigheter er under angrep over hele verden. Det blir særlig spennende å høre om arbeidet til Women on Waves og forhåpentligvis vil vi få mer informasjon om hvordan norske feminister kan støtte det viktige arbeidet deres, avslutter .

Les mer om Women on Waves på deres nettside womenonwaves.org

ANNONSE:

AKSJONSDAG 22. OKTOBER

SKAL DINE
SKATTEPENGER GÅ TIL..

ELLER

Rødt mener pengene vi skatter til barnehage, utdanning, helse og eldreomsorg skal gå til felles velferd, og ikke til privat profitt. Vi vil stanse privatiseringa som gjør eierne rike, mens de ansattes lønn presses ned og brukernes tilbud blir dårligere. Omsorgen for barnehagebarn, eldre, pleietrengende og asylsøkere er vårt felles ansvar som samfunn og ikke noe en skal kunne tjene penger på.

Lørdag 22. oktober arrangerer Rødt en landsomfattende aksjonsdag mot velferdsprofiterer

Les mer på
roedt.no/profittfri-velferd

HVA SKJER?

17. - 18. september

KVINNER PÅ TVERS

Ingeniørenes hus, Oslo.
www.kvinnerpatvers.no

17. - 18. september

LAGSSTYREKURS I RØDT

Haraldsheim vandrehjem, Oslo.
www.roedt.no

30. september - 1. oktober

NEI TIL EUS FAGLIGE
KONFERANSE

Håndverken Kurs- og konferansesenter,
Oslo.
www.neitileu.no

22. oktober

NASJONAL AKSJONSDAG
MOT VELFERDSPROFITØRER

Hele landet.
www.roedt.no/profittfri-velferd

27. - 30. oktober

GLOBALISERINGS-
KONFERANSEN

Folkets Hus, Oslo.
www.globalisering.no

18. - 20. november

FYLKESSTYRESAMLING
I RØDT

Haraldsheim vandrehjem, Oslo.
www.roedt.no

ANNONSE:

Nytt nummer av
**tidsskriftet
rødt!**

Les blant annet Aksel Nærstad om WTO-regelverket opprettholder sult og fattigdom, Tore Linné Eriksen om Arundhati Roy, Gunnar Vittersø og Unni Kjærnes om kjøttets politiske økonomi og Linn-Elise Øhn Mehlen om velferdsprofiterne i skoleverket.

Bli abonnent: Send sms med kodeord «marx abo» til 2434.

Bestill på MARXISME.NO

ANNONSE:

Bhaskar Sunkara (red):
THE ABC OF SOCIALISM

En lettlest og gjennomillustrert guide til sosialistisk ideologi og politikk. Boken består av tekster fra et titalls bidragsytere og er redigert av Bhaskar Sunkara, redaktøren i amerikanske Jacobin Magazine.

Kun
150,-

Kjøp boka på MARXISME.NO

ANNONSE:

**SOLIDARITET MED
KURDISTAN**

Solidaritet med Kurdistan er en partipolitisk nøytral medlemsorganisasjon, som organiserer solidaritetsarbeid med det kurdiske folket. Vi jobber for grunnleggende demokratiske, sosiale og nasjonale rettigheter i alle deler av Kurdistan.

Bli medlem

Ordinært medlemskap: 250 kroner
Elever/studenter, trygdede og arbeidsløse: 100 kroner

solidaritetmedkurdistan.no

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se roedt.no/innmelding

fb.me/roedt

[@raudt](https://twitter.com/raudt)

[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å **oppdage** mer om Rødt, få **sva**r på det du lurar på og **dele** med vennene dine.

